

La banalització del mal

Romà Casanova, bisbe de Vic

Hannah Arendt (1906-1975), filòsofa alemanya d'origen jueu, va seguir el judici fet a Jerusalem contra Adolf Eichmann, dirigent nazi, pels seus delictes contra el poble jueu. En la seva obra *Eichmann in Jerusalem* reflexiona a partir de les sessions judicials; una profunda meditació sobre un dels moments més forts de la història de la humanitat i sobre la consciència humana i el deure d'Estat. Havent escoltat la sentència l'acusat, aquest va ratificar amb convenciment la seva ideologia nazi i el seu menyspreu a la veritat i al bé. Hannah Arendt comenta: «Fou com si en aquells darrers minuts resumís la lliçó que la seva llarga carrera de maldat ens havia ensenyat; la lliçó de la terrible *banalitat del mal*, enfront de la qual les paraules i els pensaments se senten impotents.»

No hi ha res pitjor per a una persona i una societat que banalitzar el mal. No hi ha confusió més gran que intricar el bé i el mal, diluir-los entre ells fins que no es distingeixen. En la forta pressió de la ideologia nazi, molts van caure en aquesta confusió, fins al punt de pensar i de fer el mal, sota una capa de suposat bé, en raó del bé de l'Estat o del partit. La qüestió de la banalització del mal, o de la confusió entre el bé i el mal, però, no és pròpia d'un sol

temps en la història; en molts moments coses semblants han passat i poden continuar passant.

La consciència que Déu ens ha donat, que és la seva veu en el nostre cor, per a fer el judici del bé o del mal en les nostres obres i en les d'altri, no pot ser mai ofegada completament. Tots som responsables dels nostres actes. No podem traspasar a un altre la nostra responsabilitat. El bé i el mal són dues realitats contraposades. Voler disfressar el mal de bé és un autoengany, personal o comunitari, que a la curta o a la llarga mena a un gran fracàs. Els cristians tenim el deure d'aportar la llum de Crist a la nostra societat. En Jesucrist, que és la llum del món, la confusió entre el bé i el mal s'esvaeix. Qui es deixa il·luminar per Crist posa el qualificatiu de mal o de bé al que ho és en realitat. El camí de la veritat és el camí de la llibertat. En aquest sentit podem entendre les paraules de Jesús: *La veritat us farà lliures* (Jn 8,32).

Hanna Arendt en l'obra citada posa un exemple de banalització del mal: les primeres cambres de gas foren construïdes l'any 1939 complint un decret de Hitler: «Hem de concedir als malalts incurables el dret a una mort sense dolor.»

